

Samenwerkingsovereenkomst Gemeente Arnhem en COA inzake toekomstbestendige opvang vluchtelingen

Gemeente Arnhem, gevestigd aan de Koningstraat 38, hierbij vertegenwoordigd door de heer A. Marcouch, de burgemeester

En

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) hierbij vertegenwoordigd door de heer J. Kapteijns, bestuurslid,

Hierna te noemen partijen,

Overwegende dat:

- Arnhem een gastvrije stad is die vluchtelingen ruimhartig opvangt en zich altijd zal inspannen om toekomstbestendige opvang met een duurzaam karakter te bieden;
- Partijen met elkaar in gesprek zijn gegaan over het realiseren van toekomstbestendige vluchtelingenopvang met een duurzaam karakter binnen de gemeente Arnhem;
- Partijen hiervoor uitgangspunten hebben ontwikkeld (samen wonen, samen leren, samen leven) en deze wensen vast te leggen in een overeenkomst;
- De gemeente Arnhem duidelijk heeft aangegeven actief de regie te willen hebben op het proces om “vanaf de eerste dag vluchtelingen te laten meedoen in de Arnhemse samenleving, om een doorgaande lijn te borgen van het proces van integratie, participatie tot huisvesting in Arnhem en inburgering”.
- Dit een actieve uitwerking van partijen vraagt;
- Deze overeenkomst in grote lijnen de contouren van deze gewenste samenwerking op de gezamenlijke uitgangspunten zal invullen maar dat specifieke uitwerking per locatie nodig zal zijn.
- Deze uitwerking per locatie wordt vastgelegd in een bestuursovereenkomst
- Deze overeenkomst op hoofdlijnen de wensen en behoeften van beide partijen zal waarborgen;
- Partijen zich hieraan committeren en elkaars belangen hierin zullen respecteren.
- De gemeente Arnhem heeft aangegeven dat er geen crisisnoodopvang in Arnhem zal plaatsvinden
- Op 23 april 2024 ongeveer 3000 vluchtelingen worden opgevangen in de stad: waarvan ongeveer 2000 door het COA.
- Deze opvang op dit moment als volgt is geregeld:
 - o Er zijn circa 467 permanente opvangplekken: 430 plekken op de procesopvanglocatie Groningensingel en 37 opvangplekken voor alleenreizende minderjarige vluchtelingen op de Frombergstraat (20), Velperweg (17)
 - o Daarnaast vangt het COA-vluchtelingen op tijdelijke locaties op:
 - Op locatie AZC Elderhoeve tot 18 april 2025 350 vluchtelingen;
 - In de Noodopvanglocatie aan de Rijnkade tot 1 januari 2025 956 vluchtelingen;

- locatie Postillion 160 vluchtelingen tot 1 januari 2025;
- En aan de Amsterdamseweg tot 1 mei 2024 50 alleenreizende minderjarige vluchtelingen
- De gemeente Arnhem zelf 739 Oekraïense ontheemden opvangt. Daarnaast verblijven er ongeveer 250 Oekraïense ontheemden op particuliere locaties in Arnhem, voornamelijk bij gastgezinnen.
- De gemeente Arnhem op 8 november 2024 in de begroting heeft vastgesteld dat zij 2000 vluchtelingen toekomstbestendig wil opvangen en partijen zich gezamenlijk inspannen om deze opvangplekken te realiseren;

Doel

- Deze overeenkomst is de grondlegger van meerjarige samenwerking tussen partijen om 2000 toekomstbestendige plekken te realiseren, waarbij we ons inspannen om minimaal 1700 reguliere plekken in de vaste voorraad van het COA te realiseren. De uitwerking van afspraken van deze overeenkomst zullen in gezamenlijk overleg plaats vinden met oog voor elkaars positie, wensen en behoeften.

Spreken partijen af

Artikel 1 -Toekomstige situatie 2000 opvangplekken voor vluchtelingen.

1. Partijen zullen zich gezamenlijk inspannen voor het creëren van minimaal 1700 reguliere opvangplekken voor vluchtelingen in de vaste voorraad van COA (inclusief alleenreizende minderjarige vluchtelingen);
2. De huidige 467 reguliere plekken in de vaste voorraad van het COA zullen gehandhaafd blijven.
3. Partijen spannen zich in om de 50 plekken voor alleengaande minderjarige vluchtelingen aan de Amsterdamseweg te borgen in de vaste voorraad van COA.
4. Partijen spannen zich gezamenlijk in voor de herontwikkeling van de locatie Elderhoeve tot een permanente opvanglocatie met maximaal 350 reguliere plekken voor de vaste voorraad van COA (zoals bedoeld in artikel 1, lid1);
5. Partijen spannen zich gezamenlijk in voor de realisatie van opvangplekken voor de vaste voorraad van COA in de nog te ontwikkelen nieuwe wijk Rijnpark. In de Gebiedsvisie Rijnpark worden circa 450 opvangplekken voor vluchtelingen voorzien in het noordelijke deel in fase 1. In fase 2 (na 2030) wordt aanvullend voorzien in nog eens 350 plekken.
6. Realisatie van de plekken in artikel 1 lid 5 is afhankelijk van vaststelling van de Gebiedsvisie door de gemeenteraad en van de verdere voortgang in de gebiedsontwikkeling;
7. De gemeente Arnhem spant zich in om zelf de plekken die het aantal (als bedoeld in artikel 1 lid 1) aanvullen tot 2000 toekomstbestendige opvangplekken te realiseren. Deze plekken zijn in eerste instantie bedoeld voor het opvangen van Oekraïense ontheemden.
8. De gemeente Arnhem zal zolang het gewenste aantal reguliere opvangplekken (als bedoeld in artikel 1 lid 1) nog niet is bereikt, maar ook daarna, verzoeken van het COA voor het realiseren van extra opvang in aanvulling op de vaste voorraad (als bedoeld in artikel 1 lid 1) altijd welwillend benaderen.

Artikel 2: Eisen aan reguliere opvangplekken

1. Partijen realiseren gezamenlijk opvangplekken die (tijdelijk) inzetbaar zijn voor andere urgente doelgroepen (zoals benoemd in de op dat moment geldende woonvisie) bij teruglopende instroom;
2. Partijen zullen zich gezamenlijk inzetten om omwonenden te laten participeren in nieuwe ontwikkelingen;
3. COA garandeert dat de 1700 reguliere plekken in vaste voorraad de kwaliteit hebben van het ruimtelijk functioneel programma van eisen (versie 3) 2020 en Technisch programma van eisen versie 2.1 14 april 2020. Dit is de ondergrens voor de toekomst. Eenzijdig besluiten tot versoering van de opvang is niet mogelijk;
4. Vrijheidsbeperkende en gesloten locaties (nu genaamd: Proces beschikbaarheidslocatie (PBL), Intensieve begeleidende opvang (IBO) en handhaving en toezichtlocatie (HTL), gezinslocatie, gesloten gezinsvoorziening (GGV)) worden niet in gemeente Arnhem gerealiseerd.

Artikel 3: Tijdelijke opvang

1. Indien er sprake is van een dringend tekort aan opvangplekken wordt door gemeente Arnhem verzoeken van COA voor tijdelijke opvang in overweging genomen, ook als beschikbaarstelling hiervan leidt tot meer dan 2000 opvangplekken.
2. Tijdelijke opvang moet aan vergelijkbare eisen voldoen als reguliere opvang (als bedoeld in artikel 2 lid 3).
3. Bij voorkeur heeft een opvanglocatie een duur van minimaal vijf jaar.

Artikel 4 – Samen leven (Opvang en begeleiding)

1. Het COA stelt bewoners in staat en stimuleert bewoners om zelfredzaam te zijn.
2. Het COA zet zich in voor een bedrijvig en levendig AZC.
3. Het COA werkt mee aan, in samenwerking met externe partijen, een activiteitenaanbod dat zowel aansluit bij de behoefte van vluchtelingen als bij de behoefte van buurtbewoners. Dit activiteitenaanbod wordt door het COA toegankelijk gemaakt voor vluchtelingen en buurtbewoners.
4. De gemeente Arnhem regisseert dit aanbod en waarborgt de doorgaande lijn hiervan. Hierbij wordt afgestemd en aangevuld op het programma voorinburgering van het COA, meedoen balies en het inburgeringsprogramma van de gemeente Arnhem.
5. Partijen spannen zich in om op iedere locatie ruimte te bieden aan sociale ondernemers, passend binnen de inkoop- en aanbestedingsregels waar het COA zich aan dient te houden. Per locatie zal afgewogen worden wat daarin passend is. Gemeente Arnhem zal uiteindelijk beslissen of een locatie ook ingezet wordt voor sociaal ondernemers.

Artikel 5 – Samen leren (Inburgering en participatie)

1. Partijen zorgen gezamenlijk dat vluchtelingen, ongeacht status, in de asielopvang vanaf dag één de mogelijkheid krijgen om te participeren en zich zo persoonlijk te ontwikkelen in de Nederlandse maatschappij. Hiertoe realiseren zij, in samenwerking met externe partijen, een participatieaanbod dat aansluit bij de behoefte van vluchtelingen.
2. Bij aankomst in de opvang in Arnhem verstrekt COA-informatie aan de vluchteling over het beschikbare aanbod om mee te doen en zich persoonlijk te ontwikkelen alsmede de contactgegevens van de partij die ervoor zorgt dat de behoefte van de vluchteling en het aanbod op elkaar afgestemd worden en blijven.

3. De gemeente Arnhem wijst, in afstemming met het COA, een partij aan die het individu aan het aanbod koppelt.
4. Partijen zorgen gezamenlijk voor de realisatie van een ontmoetingsplek voor vluchtelingen en buurtbewoners. Het COA stelt hiervoor, binnen de mogelijkheden van de locatie, een ruimte beschikbaar. De gemeente Arnhem wijst per locatie een partij aan om het dagelijkse programma en uitvoering vorm te geven.
5. Partijen zorgen voor participatie en betrokkenheid van omwonenden bij COA-locaties. De gemeente Arnhem behoudt de regie op participatie met aan- en omwonenden. COA is verantwoordelijk voor participatie op en om de locatie.

Artikel 6 – Randvoorwaarden opvang

1. Voor de opvang van alleenreizende minderjarige vluchtelingen en kinderen stemt het COA vroegtijdig af met de gemeente Arnhem, zodat de gemeente Arnhem tijdig in onderwijs kan voorzien.
2. De gemeente Arnhem werkt alleen mee aan uitbreiden van (nood)opvangplekken in Arnhem voor alleenreizende minderjarige vluchtelingen als er onderwijsplekken beschikbaar zijn of gerealiseerd kunnen worden.
3. Het COA spant zich in om vluchtelingen in de opvang zo veel mogelijk aan Arnhem te koppelen binnen de jaarlijks gepubliceerde taakstelling huisvesting. Vluchtelingen met status gekoppeld voor de taakstelling huisvesting aan de gemeente Arnhem en in afwachting van een woning worden door het COA zoveel mogelijk in de gemeente Arnhem opgevangen.
4. Indien er sprake is van leegstand en de prognose is dat er minder opvangplekken nodig zijn worden deze plekken eerst aangeboden aan de gemeente Arnhem voor invulling. Partijen gaan gezamenlijk in overleg over de invulling.
5. Boven op de participatie activiteiten faciliteert en bekostigt het COA een (vorm van) meedoen balie, op (tijdelijke en permanente) locaties met meer dan 150 bewoners.

Artikel 7 – Governance

1. Bestuurders hebben jaarlijks overleg. Op basis van input uit de evaluaties op de programma's samen leven en samen leren en van de diverse locaties wordt de samenwerking indien nodig aangescherpt.
2. Evaluaties samen leven en samen leren (artikel 3 en 4) worden uitgevoerd door de regiomanager COA en de programmamanager opvang vluchtelingen van de gemeente Arnhem.
3. Evaluatie per locatie worden uitgevoerd door de locatiemanager en bestuursadviseur van de gemeente Arnhem. Daarnaast worden er per locatie afspraken gemaakt over overlegstructuren met andere betrokken partijen (politie, omwonenden)
4. Locatiemanager en de bestuursadviseur van de gemeente Arnhem kunnen bij verschil van inzicht opschalen naar de regiomanager en de programmamanager vluchtelingenopvang van de gemeente Arnhem.
5. Indien bovenstaande niet leidt tot een oplossing wordt opgeschaald naar de wethouder vluchtelingenzaken en het bestuur van COA.
6. Bij alle verschillen van inzicht tussen het COA en gemeente Arnhem met betrekking tot deze overeenkomst kan mediation worden ingeroepen.

Artikel 8 – Financiën

1. Indien er door het afsluiten van samenwerkingsovereenkomst voor de gemeente Arnhem kosten ontstaan, voorziet het Faciliteitenbesluit in de betaling hierin. Worden er door de gemeente Arnhem, in verband met de afsluiting van deze overeenkomst en/ of reeds aanwezige of nog te vestigen (nieuwe) locatie(s), extra kosten gemaakt die het via het Faciliteitenbesluit Opvangcentra toegekende bedrag overschrijden, dan kan het COA, met inachtneming van artikel 8 van het Faciliteitenbesluit, en onder goedkeuring van de Minister van Justitie en Veiligheid op verzoek van de gemeente Arnhem een hogere uitkering verstrekken.
De hogere uitkering vindt plaats indien de extra kosten die de gemeente Arnhem maakt de toegekende bedragen op grond van bestaande wet- en regelgeving in een zodanige mate overtreffen, dat het niet redelijk is die hogere kosten voor de gemeenten te laten.
2. Partijen maken nadere afspraken over de uitwerking van artikel 8 lid 1, deze worden separaat in een addendum vastgelegd.

Artikel 9 – Looptijd

1. Deze overeenkomst wordt aangegaan voor een periode van 30 jaar.

Ondertekening:

Arnhem, 23 april 2024

Den Haag, 18 april 2024

gemeente Arnhem

De heer A. Marcouch

Burgemeester

Centraal Orgaan opvang asielzoekers

De heer J. Kapteijns

lid van het bestuur